

Tanıtım

Tema: Anlam Arayışı

Konu: Anı (Hatıra)

Alt Konu: Anı Türünün Özellikleri, Anı Türünün Tarihçesi

Temanın Amacı: Anı türünün biçim ve içerik özelliklerini kavrama

Anahtar Kavramlar: Geçmiş, birinci kişili anlatım, gerçeklik

Köprü Kurma

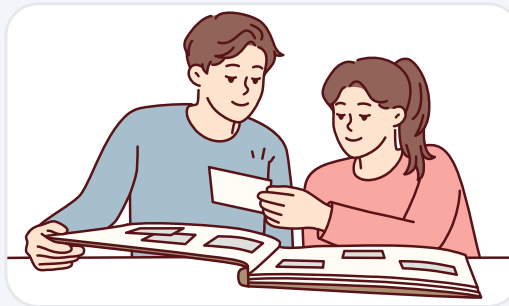
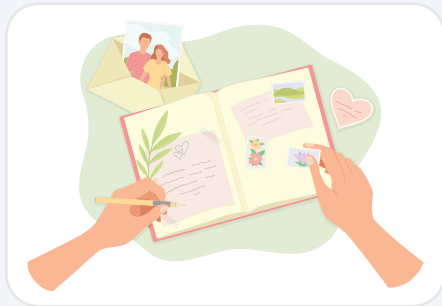
Anı türü; günlük hayat, bilim ve edebiyat arasında bir köprü olarak işlev görebilir ve birçok fayda sağlayabilir. İşte anı türü ile günlük hayat, bilim ve edebiyat arasındaki bu köprünün nasıl kurulabileceği ve faydaları:

1. Günlük Hayatı Yansıtma: Anılar, bireylerin yaşadıkları deneyimleri ve hatıraları aktardıkları bir türdür. Günlük hayatta karşılaşılan olaylar, duygular ve ilişkiler anılar aracılığıyla okuyucuya yansıtılabilir. Bu, okuyucuların kendilerini metnin içinde bulmalarını ve ortak deneyimler üzerinden bağ kurmalarını sağlar.

2. Kültürel Mirasın Korunması: Anılar, bir toplumun tarihî ve kültürel mirasını korumada önemli bir rol oynar. Kişisel deneyimlerin ve hatıraların yazılı veya sözlü olarak aktarılması, gelecek nesillere bir miras bırakır ve toplumun kimliğini güçlendirir.

3. Empati ve İçsel Yolculuk: Anılar, okuyucuların başka insanların yaşamlarını ve deneyimlerini anlamalarına ve empati kurmalarına yardımcı olabilir. Bir yazarın yaşadığı zorluklar, başarılar veya dönüşümler, okuyucuların kendi içsel yolculuklarını anlamalarına ve gelişimlerine katkıda bulunabilir.

4. Edebiyat ve Sanat İçinde Yer Alma: Anılar, edebiyatın bir parçası olarak kabul edilir ve kişisel deneyimlerin sanat yoluyla ifade edilmesine olanak tanır.

Anı (Hatıra)

Anı Türü

- Kişilerin başından geçen olayları, üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra yazıya aktarmalarıyla oluşan yazı türüne **anı (hatıra)** denir.
- Anılarda ele alınanlar, yaşanmış ve gözlemlenmiş olaylar olduğu için anı yazıları **gerçeklik** içerir.
- Anı türü, tarihî gerçeklerin aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. (Tanınmış sanatçı ve edebiyatçıların, bilim insanlarının, devlet insanlarının kaynak belirterek oluşturduğu anılar belge niteliği taşır.)
- Anı yazılarında resmî belgeler, fotoğraflar, günlükler; anının inandırıcılığını artırır.

! Önemli

Anılarda öyküleyici, açıklayıcı, betimleyici anlatım biçimlerinden yararlanılır. Bu türde ispat amacı yoktur. Kahraman anlatıcı (birinci kişili anlatım) sergilenir.

! Önemli

Anılar açık, yalın, abartısız bir üslupla yazılır.

Etkinlik-1

1. Sizce anı yazılmasının nedenleri nelerdir? Anı yazmak, bize ne gibi katkı sağlar? Kısaca yazınız.

Anı türünde eser oluşturmanın pek çok nedeni vardır ancak öne çıkan başlıklar şunlardır:

- Geçmiş bir kez daha yaşamak ve yazma alışkanlığı kazanmak.
- Yaşantıları, deneyimleri başkalarıyla paylaşmak gereği duymak.
- Gelecek kuşaklara geçmişten sonuçlar çıkarıp sunmak.
- Gerektiği zaman bir eleştiride bulunmak.

Köprü Kurma

Anı ve günlük türü, birbirine karıştırılan yazı türlerindedir. Ancak anılar, günlükler gibi günü gününe tutulmaz; olayın üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra kaleme alınır.

I. Metin

11 Mayıs Salı

Bugün üç gündür yatıyorum, üşütmüşüm onun için çok sıkılıyorum. Oysa ben yatmayı severim, günün uzun bir bölümünü yatakta geçiririm, yazılarımın çoğunu yatakta yazıyorum. Gücün yatmak gereğince dayanamıyorum, kalkmak, dolaşmak geliyor içimden. İstanbul'a gidecektim hekimler bırakmıyor. Bir süre yazı yazamayacağım.

II. Metin

Bir gün mektebe giderken yolda Ali Canip'e rastlamıştım. Bana Ömer Seyfettin'in çok fena hasta olduğunu, Haydarpaşa Hastanesine kaldırdıklarını söyledi. Çok üzüldüm. İki gün sonra ben vakit bulup kendisini görmeye gidemedim de ölümünü işittim ve ancak cenazesinde bulunabildim. Zavallı Ömer! Hastalanıp hastaneye yollanışından on beş gün evvel bir gece Şemsitap Mahalle'sindeki odamda bana misafir gelmişti.

Her iki metinde de yaşananlar birinci kişi ağzından ele alınmıştır. Ancak birinci metinde yaşananlar günü gününe ele alındığından birinci metin günlüktür.

İkinci metinde geçmişte yaşanan olaylar aktarıldığından ikinci metin, anı örneğidir.

! Önemli

İçlerinde anı türünün özelliği bulunabilecek" seyahatname, sefaretname, tezkire, menkıbe" ile anı türünü karıştırmayınız.

Bu türlerin her biri, farklı amaçlar için kaleme alınmaktadır. Ortak özellikleri ise tüm bu türlerin yaşanmış olaylar üzerine oluşturulmasıdır.

Anı Yazılarında Dikkat Edilecek Noktalar

- Anının temelini oluşturan olay, durum ilgi çekici olmalıdır.
- Anılar yazılırken abartılı bir üsluptan kaçınılmalıdır.
- Anılarda gerçekçilik ön plana alınmalıdır.
- Olayların, yaşananların iyi hatırlanan, unutulmayan bölümleri aktarılmalıdır.

Anı Türünün Tarihesi

- Anı türünün dünya edebiyatında ilk örneği eski Yunan'da **Ksenophon'un** yazdığı *Anabasis* adlı eserdir. Bu tür, Rönesans ile birlikte Batı'da gelişimini artırmıştır.
- Türk edebiyatında ise ilk anı örneği 8. yy.da oluşturulan Türklerin ilk yazılı metni **Göktürk Yazıtları** kabul edilir.
- Babür Şah'ın 16. yüzyılda yazdığı *Babürname* de ilk anı örneklerindedir.

! Önemli

Anı türünün Türk edebiyatına girişi, Tanzimat Edebiyatı Dönemi'yle olmuştur. Ancak türün Batılı ilk örnekleri Servetifünun Dönemi'nde verilmiştir.

Türün pek çok başarılı ve önemli örnekleri ise Cumhuriyet Dönemi'nde kaleme alınmıştır.

! Önemli

Anılar, olay merkezli ve kişi merkezli anılar olmak üzere ikiye ayrılır.

Olay Merkezli Anılar: Yazar, yaşadığı duyguyu ve tanık olduğu olayları anlatır.

Kişi Merkezli Anılar: Bazı kişilerin yazar üzerinde bıraktığı izlenimlerin ya da onlarla yaşanan bazı olayların anlatımı üzere kurulmuş anılardır.

! Örnek 1

Geçmişe ışık tutmak amacıyla oluşturulan anılar, abartılı bir anlatım içermez. Konunun ilgi çekici olmasına özen gösterilir.

Anı yazıları tarihin kendisidir, anılar da belli bir plan dahilinde oluşturulan yazı örneklerindedir.

oluşturulan yazı örneklerindedir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Anı türüyle ilgili I, II, III ve V. öncüller doğru bilgi içermektedir. IV. öncül yanlıştır. Anı yazıları tarihe kaynaklık eder; yardımcı olur.

Ancak bire bir tarih değildir.

Cevap D

! Örnek 2

- *Anabasis*
- *Babürname*

Bu eserlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı türünde yazılmış ilk örnekler olması
B) Aynı kişi tarafından yazılması
C) Türk edebiyatına örnek olmaları
D) Aynı konuyu ele almaları
E) Aynı zamanda oluşturulmaları

"Anabasis", anı türünün dünya edebiyatında; "Babürname" ise Türk edebiyatındaki ilk örneğidir.

Cevap A

! Önemli

Anı türünde amaç, hayat tecrübelerini yansıtmak ve o döneme ışık tutmaktır; yaşanmış olayları açıklığa kavuşturmaktır. Bundan dolayı anılarda, objektif bir bakış açısı sergilenir.

Etkinlik-2

Aşağıdaki soruları verilen anı metnine göre cevaplayınız.

Onun karşısındaki hissimi aşağı yukarı tahlil ediyorum. Bir kere bu yolda gözlere çarpan büyük bir üslup vardı. Geçmiş bir zamanın asil kalıntısı, gün görmüş ve geçirmiş, yalı, geçen zamana yüksekte bakan mağrur, olgun, üstat bir kişizade gibi idi. Yengem ve kalfalar, ondan bu hissi almayabilirlerdi ama ben yalıtı görünce bunu duyuyor ve yalıda iken bu hissini içine girmiş oluyordum. Boğaziçi'nin bu terk edilmiş köşesinde sanki bu toprağa köklenmiş, güya bu sulara filizlenmiş olan yalı, bir kenarda bütün bir varlığın esrarıyla bir nilüfer gibi açılmıştı. Bu toprağa, bu muhite, bu tarihe, bu imana, bu sulara, bu zevkle bağlı idi. Bu, zaman içinde açılmış bir şey, bir çiçek evet salon bir çiçektir. Ben onu akan suların önünde daha yavaş geçen bir çiçek gibi duyuyordum. Bunun içindir ki gönlüme dolan kokusu, bana bu kadar bayıltıcı geliyordu. Ve yine bunun içindir ki ben ona görer girmez muhitimde zaten mevcut olan hisler ve fikirlerin daha derin bir tabakasına inmiş, büyüsünü daha derinden duymuş oluyordum. İçimde hayal alemine açılan bir kapı bulmuş oluyor ve ondan geçerek mahrem dünyama dalıyordum.

1. Bu parçada örneklendirilen anlatım biçimini veya biçimlerini gerekçeleriyle kısaca yazınız.

Betimlemedir. İzlenimler aktarılmış, varlıkların ayırt edici özelliklerine yer verilmiştir.

2. Bu parçadan benzetme örneklerini verilen boşluğa yazınız.

Yalı üstat bir kişizadeye benzetilmiş. Yalı, nilüfere benzetilmiş.

3. Sizce yazarın bu anıyı kaleme almasının nedeni nedir? Kısaca yazınız.

Muhtemel Cevap: Yalının yazarda bıraktığı etkinin önemi. Yazar bu duyguyu paylaşmak adına bu anıyı kaleme almıştır.

4. Anı metninden virgülün kullanımına uygun örnekler veriniz.

Virgül, eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır: mağrur, üstat, olgun bir kişizade

Özneyi vurgulamak için kullanılmıştır: Boğaziçi'nin bu terk edilmiş köşesinde sanki bu toprağa köklenmiş güya bu sulara filizlenmiş olan yalı...

5. Metnin dilini göz önünde bulundurarak metnin yazıldığı dönemle ilgili çıkarımlarda bulunuz.

Istanbul'un ve Boğaziçi'nin eski dönemleri aktarılmıştır.

Örnek 3

Düşman çıkarmasını haber alan Mustafa Kemal, Conkbayırı yönünde yürüyen düşmana karşı ordudan emir almayı beklemeden kuvvetlerini harekete geçirdi. Birliklerine kendisi yol bularak Kocaçimen tepesine vardı. Askerlerine orada kısa bir dinlenme vererek atla gidilemediği için yanındakilerle yaya olarak Conkbayırı'na geldi. Orada cephaneleri bittiği için çekilen ve düşmanca kovalanan bir gözetme bölüğüne rastladı.

- Niçin kaçıyorsunuz, dedim.
- Efendim düşman.
- Nerede düşman?
- İşte, diyerek 261 rakımlı tepeyi gösterdiler.

Gerçekten de düşmanın bir avcı hattı 261 rakımlı tepeye yaklaşmış, serbestçe ilerliyordu. Şimdi durumu düşünün. Askerlerini dinlenmeleri için bırakmışım. Düşman da bu tepeye gelmiş. Düşman bana askerlerimden daha yakın. O zaman, bir mantıkla mıdır, yoksa bir içgüdü ile mi bilmiyorum, kaçan erlere:

- Düşmandan kaçılmaz, dedim.
- Cephanemiz kalmadı, dediler.
- Cephanemiz yoksa süngümüz var, dedim.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diyaloglardan yararlanılmıştır.
- B) Öykülemeye başvurulmuştur.
- C) Üslup kaygısı gözetilerek yazılmıştır.
- D) Yorum cümleleri kullanılmıştır.
- E) Neden-sonuç cümlesi örneklendirilmiştir.

Parçayla ilgili A, B, D ve E seçeneklerinde verilen yargılar söylenebilir. Ancak parça yaşanmış bir olayı içten bir anlatımla aktardığından parçada üslup kaygısı gözetilmemiştir.

Cevap C

Örnek Cevap Anahtarı

1. D 2. A 3. C

Etkinlik-3

Aşağıdaki soruları verilen anı metnine göre cevaplayınız.

Bana kalırsa bir insanın yaşamında en güzel yıllar gençlik değil, otuz beş ile kırk beş arasındır. Gençliğin sıkıntılarından kurtulmuş, yaşlılığın sorunlarıyla henüz karşılaşmamışsınızdır. Ne çare ki o güzel yıllar da geçer, her şeyin gelip geçtiği gibi. Altmışından sonra, çok güç bir dönem başlar. Artık genç olmadığınızı orta yaşlı da sayılamayacağınız, yaşlanmaya yüz tuttuğunuz gerçeğine katlanmak zorunda kalırsınız. Hiç de kolay değildir bu. Ama bu acı gerçeğe katlananlar, "artık ben" yaşlıyım diyenler, bir rahata kavuşurlar. Eğer sağlık durumları yerindeyse, hiç kimseye muhtaç olmadan bir evde yaşayabiliyorlarsa, yaşlılığın huzurlu hatta mutlu bir dönem olabileceğini anlarlar.

Ben gençliğimde ve orta yaşlıyken pek şımarık değildim. Ama baktım ki yaşlılığında, "şunu yapmak istiyorum, bunu yapmak istiyorum, şunu yemek istiyorum" diye tutturunca yakınlarım sekiz yaşında bir çocuğun isteklerini yerine getirdikleri gibi bu seksenlik ihtiyarın da isteklerini yerine getiriyorlar. Şımarıklık numaralarımı ancak kızım Zeynep'e yutturamıyorum. Zaten belirli bir yaşa kadar siz çocuklarınızı anlarsınız, anlamaya çalışırsınız; ondan sonra çocuklarınız sizi...

1. Parçadan öznel yargı içeren cümlelere örnek veriniz.

Bana kalırsa bir insanın yaşamında en güzel yıllar gençlik değil, otuz beş ile kırk beş arasındır. Altmışından sonra çok güç bir dönem başlar.

2. Parçada geçen "yaşlanmaya yüz tutmak" söz öbeğinin anlamını bağlamdan yola çıkarak yazınız.

Yavaş yavaş yaşlanmak.

3. Parçadan "günlük dil"e ait örnekler bulunuz.

İçten bir anlatım sergilenmiş. Parçada günlük dilin imkânlarından yararlanılmıştır.

4. Yazarın görüşlerine katılıp katılmadığınızı kısaca gerekçeleriyle yazınız.

Muhtemel Cevap: Katılmıyorum. Bence insna hayatındaki en güzel yıllar gençlik yıllarıdır. Yaşlılık veya orta ays, insan metabolizmasının zayıfladığı dönemlerdir. Bu dönemlerde insanlar isteseler de bazı şeyleri yapamazlar.

5. Parçada geçen "yaşam, yıl, sıkıntı, gerçek" kelimelerini eş anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

Yaşam: *Hayat*

Cümle: *Hayatımızda olmazsa olmazlarımız vardır.*

Yıl: *Sene*

Cümle: *Sene içinde Abant'a gezi planlıyoruz.*

Sıkıntı: *Dert, ceefa*

Cümle: *Dertli günleri geride bıraktık.*

Gerçek: *Hakiki, sahici*

Cümle: *Roman hakiki bir olay etrafında kurgulanmıştır.*

6. Parçada ele alınan konuyu kısaca açıklayınız.

Muhtemel Cevap: İnsan hayatında en güzel dönemin otuz beş yaş ile kırk beş yaş arası olduğu konusu, parçada ele alınmıştır.

7. Parçadaki en beğendiğiniz düşünceyi (cümleyi) aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Muhtemel Cevap: Zaten belirli bir yaşa kadar siz çocuklarınızı anlarsınız, anlamaya çalışırsınız; ondan sonra çocuklarınız sizi.

8. Parçada geçen "Zaten belirli bir yaşa kadar siz çocuklarınızı anlarsınız, anlamaya çalışırsınız; ondan sonra çocuklarınız sizi..." cümlesini yorumlayınız.

Etkinlik-4

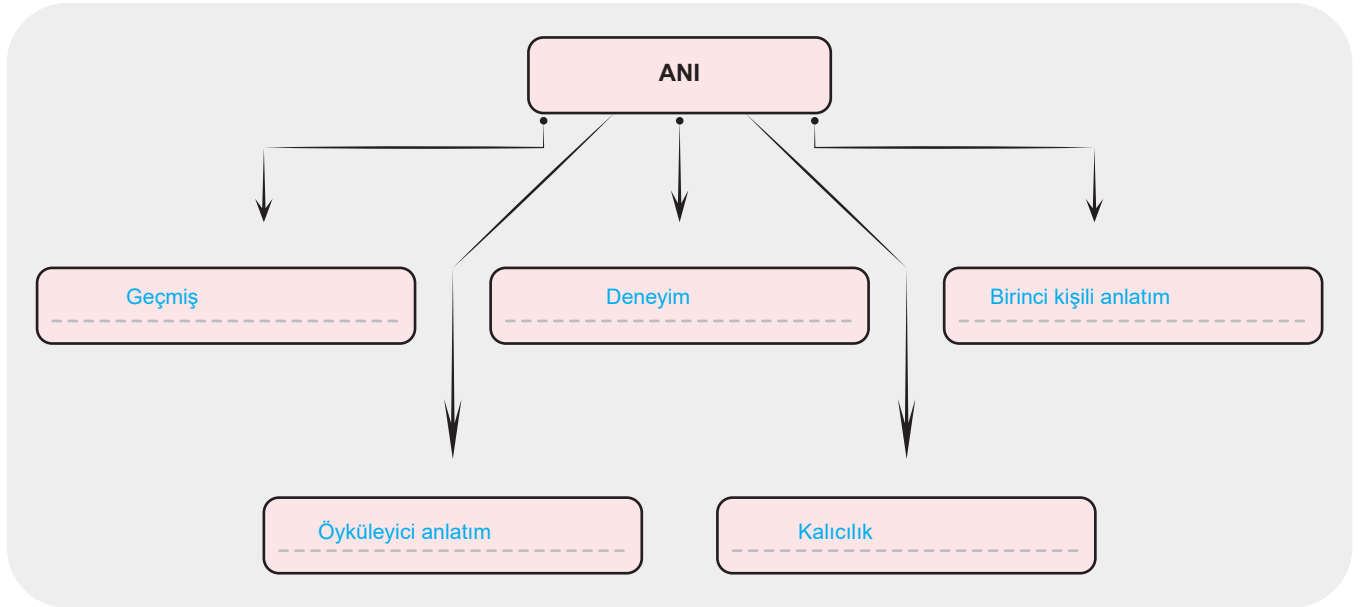
1. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeyi / kelimeleri yazınız.

- Anı türünde *öyküleme* , *betimleme* , *açıklama* gibi anlatım biçimlerinden yararlanır.
- Tanzimat Dönemi'nde *Defter-i Amal* , *Ömer'in Çocukluğu* gibi eserler anı türünde kaleme almıştır.
- Göktürk Yazıtları, *anı* türünün edebiyatımızdaki ilk örneğidir.
- Anı türünde *fotoğraf* , *belge* gibi unsurlardan da yararlanılabilir.
- Anılarda kişisel *gözlem* ve *deneyimden* yararlanır.
- Anılarda anlatıcı *yazarın kendisidir* .
- Anı türü, asıl gelişimini *Cumhuriyet Dönemi'nde* göstermiştir.

2. Anı yazma gerekçelerini kısaca yazınız.

- Geçmiş bir kez daha yaşamak
- Anıları unutulmaktan kurtarmak
- Gerektiği zaman bir eleştiride bulunmak
- İnsanın deneyimlerini başkalarıyla paylaşmak gereğini duymak

3. Anı türüyle ilgili bir zihin haritası oluşturmak istendiğinde bu haritada yer alacak anahtar sözcükleri yazınız.

4. Aşağıdaki soruları anı parçasından yola çıkarak cevaplayınız.

Galatasaray'da bir lokantada oturuyordum. Sait Faik'in dalgın adımlarla lokantaya girdiğini gördüm ve ona seslendim. Masaya geldi, biraz sohbet ettik ve derdini anlatmaya başladı.

– İşsizim Peyami'ciğim. Hiç sorma canım sıkılıyor.

İşsizliğin ne demek olduğunu iyi biliyordum. Şefkatle elini tuttum ve üzüntüyle:

– Vah, kardeşim, vah Sait'im! Sonra onu yatıştırmaya çalıştım.

– Ama bu kadar üzülme. Elbette icabına bakarız. Sait Faik'in bakışlarındaki mahzun ifade birden kayboldu:

– Sen de bu kadar üzülme Peyami'ciğim!

Üzülüyorum, sıkılıyorum dediysem, yokluktan zaruret içinde olmaktan değil. Sonra bana mal beyanında bulunur gibi sıralamaya başladı:

– Benim Osmanbey'de bir apartmanım var, Karaköy'de annemle müşterek küçük bir hanımız var. Burgaz Adası'nda da bir köşkümüz var.

Hafifçe gülümsedim ve konuştum:

– Sait'im, şimdi senden bana iş bulmanı istiyorum!

Biraz evvel yanlışlık oldu.

a. Anı metnindeki olay örgüsünü birkaç cümle ile yazınız.

Peyami Safa'nın Sait Faik'e bir lokantada karşılaşışıp Sait Faik'in içinde bulunduğu durumla ilgili sohbetleri

b. Siz Peyami Safa'nın yerinde olsaydınız bu anıyı nasıl sonlandırırđınız? Kısaça yazınız.

Muhtemel Cevap: Sait Faik'e kendime güzel bir yemek ısmarlatırdım. Rollerimizi değiştirmeyi teklif ederdim.

c. Bu parçadan anı türüne ait üç özellik belirleyerek kısaca yazınız.

İçten bir anlatım sergilenmiş, geçmişte yaşanan bir olay aktarılmış, öyküleme anlatım biçiminden yararlanılmıştır.

d. Metinden ünsüz yumuşamasına (değişimine) örnekler bularak yazınız.

• *girdiğini* • *derdini*
• *işsizliğini* • *icabına*

5. Parçada örneklendirilen anlatım biçimini gerekçesiyle yazınız.

Öyküleme anlatım biçiminden yararlanılmıştır.Yaşanan bir olay; yer, kişi, mekân ekseninde hikâye edilmiştir.

6. Parçadan virgölün kullanımlarına örnek cümleler veriniz.

*Sıralı cümleleri ayırmıştır.
(Osmanbey'de bir apartmanım var, Karaköy'de annemle müşterek hanımız var.)*

7. Konuya ilişkin bildikleriniz, bilmek istediklerinizi ve öğrendiklerinizi yazarak tabloyu doldurunuz.

Bildiklerim: *Muhtemel Cevap: Anılar, yaşanmış olayları ele alır.*

Bilmek İstediklerim: *Öğrenci cevabı değerlendirilecektir.*

Öğrendiklerim: *Öğrenci cevabı değerlendirilecektir.*

1. Anılar, yaşanan olayları, karakterleri, dönemi; mimariyi

I

başka insanlarla da paylaşmak içinde yazılabilir. Türk

edebiyatında anı, Tanzimat Dönemi'nde Avrupa'ya

II

gönderilen sanatçıların etkisiyle edebiyatımıza girmiştir.

Bu türün önemli örneklerine Cumhuriyet Edebiyatı'nda

III

sıkça rastlanmaktadır. Mor Salkımlı Ev, Gecelerim

IV

V

bunlardan sadece birkaçıdır.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde verilen bilgi yanlıştır?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. I. Anıdaki olaylar, yaşayan kişi tarafından ele alınmak zorunda değildir.
- II. Anı yazıları yaşanmakta olanı değil, yaşanmışı konu alır.
- III. Anı yazma gerçeklerinden biri de gelecek kuşaklara ders vermektir.

Numaralanmış yargıların hangileri anı türüyle ilgili doğru bilgiler içermektedir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. *Babürname*, Babür'ün hayatının tüm yıllarını kapsamaktadır. Eser, Babür'ün şu cümlesiyle başlar: "Salı günü 5 Ramazan 899'da Fergana vilayetinde, on iki yaşında padişah oldum. Hicri 899 senesi olayları ile başlayan eser, hicri 936 senesi ile son bulur. Eserin bazı kısımları zaman içinde kaybolduğundan eserde bazı yıllara ait olaylardan bahsedilmediği görülür. Eser; Fergana, Kâbil ve Hindistan adlı üç bölümden oluşmaktadır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tanzimat Dönemi'nde yazılmıştır.
B) Türk edebiyatında anı türünün ilk örneğidir.
C) Batı edebiyatında anı türünün ilk örneklerindedir.
D) Anlatmaya bağlı metin örneklerindedir.
E) Yusuf Kamil Paşa tarafından kaleme alınmıştır.

4. **Aşağıdaki parçalardan hangisi bir anı metninden alınmış olamaz?**

- A) O yıllarda mektepte sınıf arkadaşlarının arasında, İzmirli biri vardı. Bu kişi İzmir'deyken Halit Ziya'nın derslerinde bulunmuştu. Genç üstat hakkında bilgi almaya başladığım arkadaşım, eski hocası için gösterdiğim tutkunluğu görünce kendisinde bulunan eski Hizmet gazetesinin nüshalarını bana hediye etti. Halit Ziya'nın o zamana kadar yazdığı ve henüz kitap şeklinde yayımlanmamış eserlerinin hepsi de vardı.
- B) Altı ay evvel İstanbul rıhtımına yanaşan vapurun merdivenlerinden süzülen bir gölgeyi birdenbire tanıyamamış, dikkatle yüzüne bakınca büyük bir faciayla karşılaştım. Mithat Cemal "Eyvah!" dedi: Bu eyvah içime işledi. Bu görüntü Mehmet Akif'e aitti. Üstat hakikaten erimişti. Ama memleket havasının onu düzeltereğine inanıyordu.
- C) Bende kitap merakının ne zaman başladığını bulmak için gözlerimi geçmişe çevirdiğimde çocukluğuma kadar inmek gereğini duyuyorum. İlk kitaplığım, elime geçirebildiğim bir ayakkabı kutusu olmuştur. Bütün özen ve dikkatimle burada sakladığım değerler de sanırım sokaklarda satılan destanlar, hikâyeler idi. Daha sonraları, marangoz yapısı ufak bir kitaplığım olduğu vakit de oynarken içine girebilecek kadar küçüktüm.
- D) Sanırım sıcak bir temmuz ayıydı. Evimizin arka bahçesi gölge olduğundan mahallenin çocuklarını ağırlıyordu her zamanki gibi. Çocuk sesleri ta uzaklardan duyuluyordu. Erkekler işte, kadınların bir kısmı ise yemek telaşındaydı. Yemek hazır değilse o günkü menü salçalı ekmekti. Hâlâ tadı damağımdadır o salçalı ekmeğin!
- E) Ankara Kalesi, telsiz direkleri ve bir tünel. Yarım dakika karanlık. Ankara geride kaldı. Bu yol, bütün bozkırı geçer, Karadeniz'e dek ulaşır. Tren yolunda dediğim zaman dudaklarımızda yabansı bir kıvrıntı seziyor gibiyim. Sezmeye de gerek yok gerçekten. "Tren yolunda da laf mı a canım!" diyebilirsiniz. Eğer siz, bir zamanlar Yahşihan'a dek böyle gidip gelen eski tren bozuntusunu anımsıyorsanız hiç de böyle düşünmezsiniz.

Cevap Anahtarı

1. C   2. E   3. B   4. E